

Ubóstwo kobiet – badanie Eurobarometru – wnioski dla Polski

17% kobiet w UE znajduje się na granicy ubóstwa. Wyniki badania Eurobarometru przeprowadzonego we wrześniu 2009 roku, wskazują, że w każdej grupie wiekowej kobiety są zdecydowanie bardziej narażone na ubóstwo niż mężczyźni. Pomimo dobrej sytuacji ekonomicznej w Unii Europejskiej, wskaźnik ten nie uległ znaczącemu zmniejszeniu w ciągu ostatnich pięciu lat. Wyniki badania uwidocznily również znaczne różnice między państwami członkowskimi UE: najwyższy wskaźnik ubóstwa odnotowano wśród kobiet na Litwie (27%), natomiast najniższy w Czechach (10%).

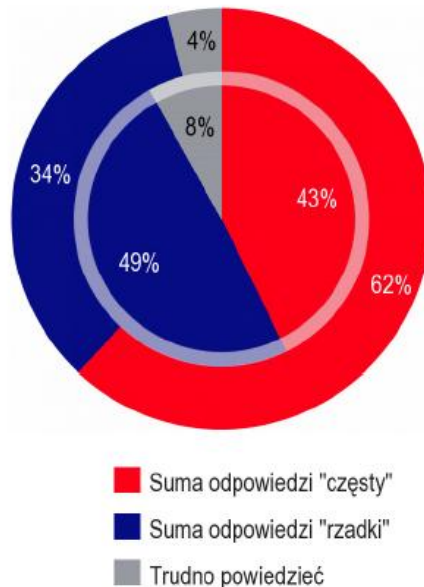
Niektóre grupy kobiet są szczególnie narażone na ubóstwo i wykluczenie społeczne. Według badania aż 21% kobiet w wieku powyżej 65 lat żyje w nędzy. Są to również kobiety, które otrzymują niższe wynagrodzenie w porównaniu do mężczyzn zajmujących podobne stanowiska. Wśród samotnych rodziców 80-90% to kobiety. Co trzecia kobieta w tej grupie jest narażona na ubóstwo. Ponadto, grupą kobiet poważnie zagrożonych ubóstwem są te doświadczające przemocy domowej (63%). Na zjawisko ubóstwa kobiet mają również wpływ inne czynniki m.in. nierówność na rynku pracy, brak wysokie ceny mieszkań oraz brak mieszkań socjalnych. Dane potwierdzają, że liczba kobiet dotkniętych bezdomnością radykalnie wzrasta w wielu państwach. We Francji odsetek kobiet wśród bezdomnych wzrósł z 14% w 1999 r. do 20% w 2008 roku.

Promowanie równości i dobrobytu narodów w Unii Europejskiej są głównymi celami Unii Europejskiej określonymi w Traktatach. Jednak wciąż utrzymujący się wysoki poziom ubóstwa wśród Europejki wskazuje, że obecny system ochrony socjalnej i polityki zatrudnienia w UE nie zaspokajają ich potrzeb. Problem feminizacji ubóstwa w Unii Europejskiej wymaga dogłębnej analizy związku płci z problemem ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Według badania Eurobarometru przeprowadzonego we wrześniu 2009 roku, aż 62% obywateli Unii uważa, że brak równości między płciami jest zjawiskiem częstym. W Polsce sytuacja ma się trochę lepiej, ale wciąż 43% respondentów postrzega nierówność między płciami, jako zjawisko powszechne.

Czy Pana(i) zdaniem obecnie w Polsce brak równości między płciami jest bardzo częsty, raczej częsty, raczej rzadki, czy bardzo rzadki?

Postrzeganie kwestii równości płci i priorytety działania

W badaniu przedstawiono listę obszarów, w których brak równości między płciami jest szczególnie widoczny. Uczestników badania zapytano, w którym z tych obszarów należałoby podjąć działania w pierwszej kolejności. Przemoc wobec kobiet została wskazana przez 62% obywateli Unii Europejskiej, jako kwestia wymagająca natychmiastowych działań. W Polsce problem ten postrzegany jest jako równie ważny, gdyż ponad połowa badanych (53%) oczekuje podjęcia zdecydowanych kroków w celu jego eliminacji. Kwestia różnic w wynagrodzeniu między mężczyznami i kobietami jest dla połowy obywateli Unii Europejskiej. W Polsce natomiast problem ten wydaje się mieć nieco mniejsze znaczenie, gdyż 39% badanych opowiada się za szybkimi działaniami mającymi na celu uregulowanie tej kwestii. Naruszanie praw kobiet w krajach rozwijających się wymaga aktywności ze strony Unii i jest istotne dla 42% procent badanych Europejczyków. Tylko jedna czwarta Polaków postrzega tę sprawę, jako wymagającą natychmiastowych działań. Co piąty obywatel UE opowiada się za podjęciem kroków mających na celu zwalczanie nierównego podziału obowiązków domowych między mężczyznami i kobietami. W Polsce sytuacja wygląda podobnie. Niemal identycznie przedstawiają się kwestie stereotypów związanych z płcią oraz zajmowania przez kobiety kierowniczych funkcji. Biorąc pod uwagę bardzo żywą aktualnie w Polsce debatę na temat parytetów, badanie Eurobarometru pokazuje, na ile faktycznie jest to dla Polaków istotny problem. Tylko 15% biorących udział w ankiecie Polaków uważa, że niski problem reprezentacji kobiet w polityce to problem wymagający natychmiastowych kroków.

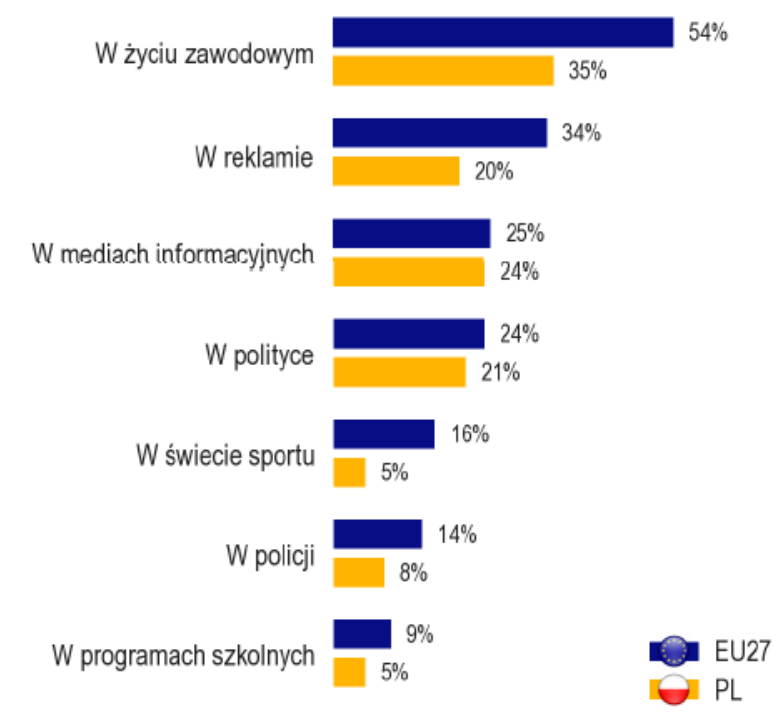

W Unii Europejskiej sytuacja wygląda podobnie (16%). W tym miejscu warto jednak zaznaczyć, że w wielu krajach EU stała reprezentacja kobiet w polityce jest już ugruntowana od dziesięcioleci.

Stereotypy

Funkcjonowanie stereotypów najczęściej jest dostrzegane przez Europejczyków w życiu zawodowym (54%), reklamie (34 %) oraz w mediach informacyjnych (25%). W Polsce zdaniem respondentów stereotypy są obecne szczególnie w życiu zawodowym (35%) oraz w mediach informacyjnych (24%). Pojawia się jednak jeszcze sfera polityki, gdzie niemal co piąty Polak dostrzega stereotypowe zachowania społeczeństwa.

Stereotypy seksistowskie, to znaczy obiegowe powiedzenia/stwierdzenia, które czasami słyszy się na temat mężczyzn i kobiet, są przyczyną wielu nierówności. Na podstawie własnych doświadczeń proszę powiedzieć, gdzie tego typu stereotypy spotyka się najczęściej?

Równość płci – praca i zarobki

W badaniu Eurobarometru poruszono także kwestię zarobków i samodzielności Europejki. Zarówno w Polsce jak i w Unii Europejskiej respondenci byli w większości zgodni (odpowiednio 87 % Polaków 81 % Europejczyków), że kobieta powinna posiadać własne źródło utrzymania.

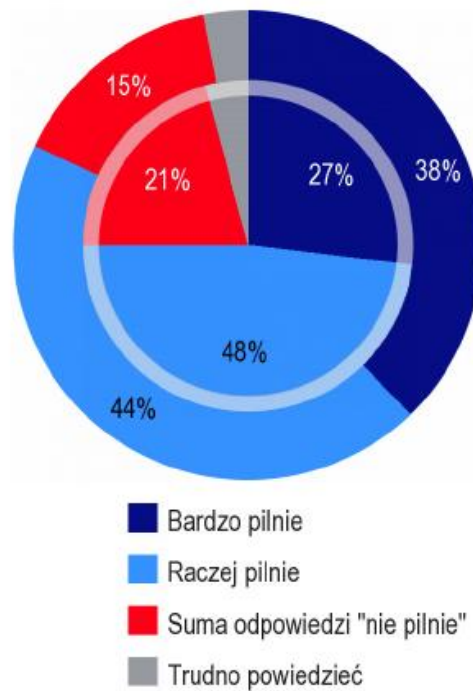
Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy nie zgadza ze stwierdzeniem: „Dla kobiet niezbędne jest, aby miała swoje własne zarobki”

Uczestników ankiety zapytano zatem czy Unia Europejska powinna zająć się kwestią wyrównania płac kobiet i mężczyzn pracujących na tych samych stanowiskach. 82% Europejczyków uważa, że jest to pila sprawa. W Polsce trzy czwarte respondentów oczekuje aktywnej działalności ze strony Unii Europejskiej na rzecz zrównania zarobków. 21% Polaków i 15% Europejczyków nie uważa, aby ten problem był naglący.

W Unii Europejskiej kobiety zarabiają średnio o 17% mniej niż mężczyźni. Czy uważa Pan(i), że Unia Europejska powinna zająć się tą sprawą?

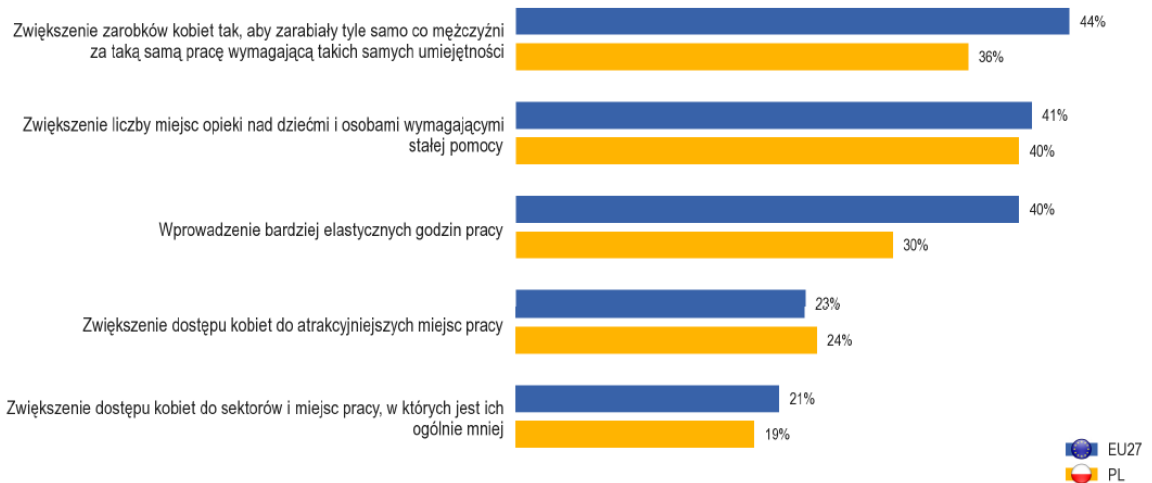

Jednym z celów Unii Europejskiej jest zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy, tak aby Europa stała się bardziej konkurencyjna pod względem gospodarczym. Wymieniając kilka rodzajów działań zapytano, którym z nich należy dać pierwszeństwo, aby zwiększyć liczbę pracujących kobiet.

I tak, zwiększenie zarobków kobiet by zarabiały tyle samo, co mężczyźni za taką samą pracę, wymagającą takich samych umiejętności oraz zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi stałej pomocy są dla respondentów z Unii Europejskiej i Polski bardzo ważne. Co trzeci Polak uważa za ważne wprowadzenie elastycznych godzin pracy. W Unii Europejskiej tego samego zdania jest 40% badanych.

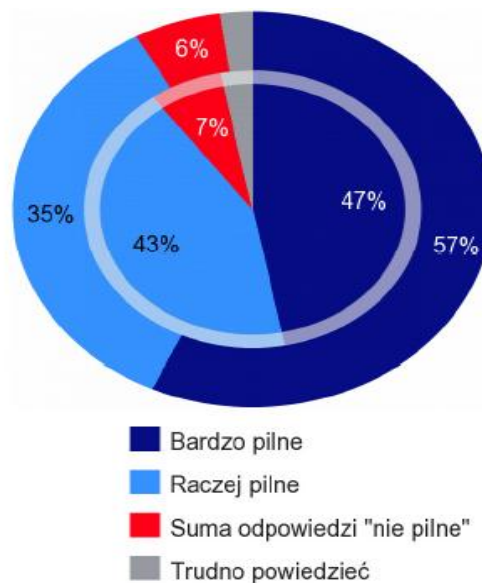

Jednym z celów Unii Europejskiej jest zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy, aby Europa stała się bardziej konkurencyjna gospodarczo. Którym z następujących działań należy Pana(i) zdaniem dać pierwszeństwo, aby zwiększyć liczbę pracujących kobiet?

W Unii Europejskiej kobiety (a zwłaszcza kobiety starsze i samotne matki) są bardziej niż mężczyźni narażone na ubóstwo. Aż 92% Europejczyków i 90% Polaków uważa za pilne podjęcie działań mających na celu zmniejszenie ryzyka ubóstwa wśród kobiet.

W Unii Europejskiej kobiety (a zwłaszcza kobiety starsze i samotne matki) są bardziej niż mężczyźni narażone na popadnięcie w ubóstwo. Czy uważa Pan(i), że podjęcie działań zmniejszających ryzyko ubóstwa wśród tych kobiet jest czy nie jest pilne?

W chwili obecnej w Unii Europejskiej kobiety rzadziej niż mężczyźni zajmują odpowiedzialne stanowiska. Respondenci przyczynę problemu upatrują w tym, że kobiety mają mniejszą swobodę zawodową ze względu na swoje obowiązki rodzinne. Ponadto, środowisko biznesu w dużej mierze jest zdominowane przez mężczyzn, którzy nie mają dostatecznego zaufania do kobiet i nie powierzają im ważnych funkcji. Ankietowani nie zgadzają się natomiast ze stwierdzeniem, że kobiety nie mają odpowiednich umiejętności by zajmować ważne stanowiska oraz że są mniej zainteresowane karierą i obejmowaniem wysokich stanowisk.

W chwili obecnej w Unii Europejskiej kobiety rzadziej niż mężczyźni zajmują odpowiedzialne stanowiska. Proszę powiedzieć, czy zgadza się pan(i) czy nie zgadza z następującymi stwierdzeniami na ten temat:

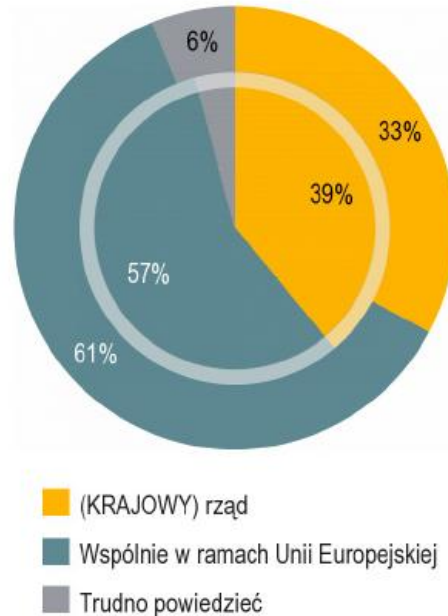

Rola UE oraz wysiłki na rzecz zwalczania nierówności płci

Nierówność płci i feminizacja ubóstwa są problemami, z którymi społeczeństwa europejskie borykają się od wielu lat. Coraz głębsza integracja Unii Europejskiej upoważnia nas do zadania pytania, czy decyzje mające rozwiązać te problemy powinny być podejmowane przez polskie władze, czy też wspólnie w ramach Unii Europejskiej. 39% Polaków uważa, że za ostateczne decyzje powinien być odpowiedzialny polski rząd. Natomiast 57% Polaków skłania się do przyznania tej kompetencji Wspólnocie.

Jeśli chodzi o równość płci, to czy uważa Pan(i) że decyzje powinny być podejmowane przez polski rząd czy wspólnie w ramach unii europejskiej?

Badanie Eurobarometru pokazuje, że postrzeganie przez Polaków większości ważnych dla Unii Europejskiej problemów jest bardzo podobne do percepcji przeciętnego Europejczyka. Prosząc o stwierdzenie, czy nastąpił postęp w wysiłkach Unii Europejskiej zmierzających do zwalczania nierówności płci, 66% Europejczyków i odpowiednio 64% respondentów z Polski uważa, że istotnie w ostatnim czasie zauważalne są zmiany. Postępy w działaniach podejmowanych przez UE pozwalają stwierdzić, że zwalczanie nierówności płci to także zwalczanie ubóstwa wśród kobiet.

O badaniu

Badanie Eurobarometru zostało przeprowadzone w dniach okresie od 11 września do 05 października 2009 w 27 państwach Unii Europejskiej na grupie 26 663 osób. W Polsce w ankiecie wzięło udział 1 000 osób. Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem metody bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych.